

VALLÁSOK ÉS EGYHÁZAK ABASZISZBAN

RAOUL RENIER

A 269 kötetes *Dictameron* – az aszisz törvényrendeletek I. Hiere Otlokirtól napjainkig terjedő, monumentális gyűjteménye – az egyházakat három közjogi kategóriába osztja.

A *hitvalló egyházak* birtokadományban részesülhetnek és rendszeres jövedelmet fogadhatnak el azoktól, akik ezt önként följánlják. Nyilvános és zártkörű szertartáshelyeket létesíthetnek, ahol saját liturgiájuk szerint közösségi és privát rítusokat mutathatnak be. Kétféle szinten lehet csatlakozni hozzájuk: a fogadalmas tagokat fölszentelik az istenség szolgálatára (ők alkotják a papságot), a hitvalló tagok csupán kinyilvánítják az istenségbe vetett hitüket (ők a laikus hívek). Mind a fogadalmas, mind a hitvalló tagság kizárja a tagságot más hitvalló egyházakban. Az egyes egyházi közösségek és maga az egyház (ti. az Abasziszban működő része) jogi személyeknek minősülnek, képviselőiket a saját belső szabályzatuk szerint kijelölt elöljáróik látják el.

A *fogadalmas egyházak* birtokadományban részesülhetnek és eseti támogatást fogadhatnak el azoktól, akik ezt önként följánlják. Zártkörű szertartáshelyeket létesíthetnek, ahol privát rítusokat mutathatnak be. Csak fogadalmas tagságuk lehet, akik semmilyen más egyházhoz nem csatlakozhatnak. A fogadalmas egyházak privát szertartásain viszont mindenki szabadon részt vehet, akit szívesen látnak. A fogadalmas egyházak nem minősülnek jogi személynek, fogadalmas tagjaik csak saját magukat képviselik, és egyénenként felelnek cselekedeteikért a törvény előtt.

A *tilalmas egyházak* birtokadományban és egyéb juttatásokban nem részesülhetnek, szertartáshelyeket nem létesíthetnek, semmiféle rítust nem mutathatnak be. Fogadalmas tagjaikat halállal, hitvalló tagjaikat örökös száműzetéssel büntetik.

Amelyik egyház egyik kategóriába sincs besorolva, az törvényen kívüli státusban van, nem élvez a hitvalló és fogadalmas egyházak jogait, de nem sújtják a tilalmas egyházakra kirótt szankciók sem.

Az abasziszi jogrend szempontjából egységes és önálló egyházat alkotnak mindazok, akik egy bizonyos istenséget ugyanazon név alatt tisztelnek, felekezeti és hitelvi különbségektől függetlenül. Ha az egyház egymással kapcsolatban nem lévő közösségekre tagolódik, az országon belül eső részét a törvény akkor is önálló jogi személynek tekinti, a saját belső szervezetétől függetlenül. Ugyanez a helyzet akkor, ha az egyház Abaszisznál nagyobb területre terjed ki, bár ilyenkor diplomáciai kapcsolatba lépnek külső vezetésével is (már amennyiben találunk ilyeneket).

A gyakorlati életben a hitvalló egyházak közösségi vallási funkciókat látnak el: istentiszteleteket tartanak; nyilvános ünnepélyeket rendeznek; engesztelő és hálaadó szertartásokat mutatnak be a közösség javáért; erkölcsi és életviteli útmutatásokkal szolgálnak, hogyan lehet boldogulni a világban; szakrális támogatást nyújtanak az emberi lét nagy pillanataihoz: a születéshez, a házassághoz, a halálhoz. A hívek folyamatosan igényt tartanak e szolgáltatásokra, ezért az egyháznak is folyamatosan működnie kell, ami belső szervezettséget, biztos anyagi hátteret, rendszeresen megújuló erőforrásokat föltételez. A hívő erősen kötődik az egyházhoz, érzelmileg és tudatilag azonosul vele.

A fogadalmas egyházak ezzel szemben sokkal szűkebb fókuszú feladatok alkalmi megoldására szakosodnak. Nekik is megvan a maguk belső ideológiája, ám ez a papok dolga, a hozzájuk forduló híveket nem fárasztják vele. Nem közösségi, hanem egyéni problémákkal foglalkoznak. A laikus mindig valami konkrét ügyben kéri a segítségüket, amit ő maga egyáltalán nem érez spirituális természetűnek, a papok viszont a saját vallásos eszméik

értelmében igen. Az Ellana-papnőnek a szeretkezés, az Uwel-paplovagnak a bosszú szakrális aktus; a laikus számára, aki ezt a szolgálatukat igénybe veszi, valószínűleg nem. A fogadalmas egyházaknak nincsenek hagyományos értelemben vett híveik, mert aki érzelmileg és tudatilag azonosul a hitelveikkel, az lényegében a papjukká válik. Nincs szükségük olyan kiterjedt anyagi háttérre, mint a hitvalló egyházaknak; ha adományt kapnak, az mindig egy konkrét szolgálat ellentételezése. A papságukkal szemben nagyon szigorú feltételeket támasztanak, erős fegyelem és szervezettség jellemzi őket.

Vannak olyan egyházak, amelyek működhetnek hol hitvalló, hol fogadalmas fölfogásban, a mindenkori külső körülmények alakulása szerint. Abaszisban a külső körülmények elsősorban – de nem kizárólag! – a törvényi besorolást jelentik.

Az egyházak elismerése, törvényes státussal való felruházása eredetileg a nagykirályok elidegeníthetetlen joga volt. Később a hercegek kapitányok is elbitorolták, míg azonban az ő rendelkezésük csak saját tartományukra érvényes, a uralkodóé az egész országra; ráadásul az előbbit csupán a hercegek kapitány pillanatnyi hatalma garantálja, míg az utóbbit a kétezer éves hagyomány. A nagykirály meg is változtathatja a kihirdetett státust; a hercegek kapitányok ezzel sohasem próbálkoztak, számukra túl nagy kockázattal járna.

A törvényesítési jogkör mindenekelőtt bevételi forrást jelent az uralkodónak, mivel az országban újonnan megtelepedő egyházak – főleg a hitvalló státusra pályázók – gyakran kínálnak anyagi ellenszolgáltatást a mielőbbi becikkelyezésükért, hogy ne kelljen törvényen kívüli helyzetben működniük. Ám az ügyes uralkodó diplomáciai, sőt politikai fegyvert is kovácsolhat ebből a jogából, ahogyan X. Hiere del Triat Otlokir cselekedte a XXIII. században. Másrészt viszont a legtöbb fegyvernek két éle van, és aki sután nyúl hozzá, csúnyán megvagdalthatja magát vele – amint erre is fogunk majd példákat látni az alábbiakban.

Az egyházak jövedelme javarészt a hívek adományaiból származik, amin nem a templomi perselyezést kell érteni. A legfontosabb hívek – roppant kevés egyház mentes az ilyesféle megkülönböztetéstől – az uralkodói, hercegek kapitányi és bárói családok, a szabad városok, a nagy céhek és kereskedőházak. Ezek ritkán adományoznak pénzt – annál inkább földbirtokot, vám- és révjövedelmeket, kereskedelmi előjogokat, feudális szolgáltatásokat; az elmaradottabb hegyvidéki régiókban akár még teljes szolgafalvakat is, népestül-mindenestül! Az ilyen adományokkal aztán az egyház azt csinál, amit akar: használhatja, kiárusíthatja, árendába adhatja, zálogba vetheti, bármi. Semmiféle kötelezettséggel nem tartozik utánuk az adományozónak; az aszisz törvények értelmében a becikkelyezett egyházak nem kerülhetnek hűbéri függésbe. Még adót sem kell fizetniük, ámbátor az uralkodó és a hercegek kapitányok gyakran folyamodnak hozzájuk „önkéntes hozzájárulásért”.

A fogadalmas egyházak helyzete némileg más, ezek ugyanis nem minősülnek jogi személynek, így az adománylevél mindig valamelyik pap nevére szól, a paptársait pedig (ha vannak) családtagjainak és örökösének tekinti. Mindazonáltal az ilyen adományokra ugyanúgy vonatkoznak a szokásos egyházi mentességek. Kétségtelen, hogy ez a rendszer valósággal csábít a visszaélésekre, a szigorú szervezetű fogadalmas egyházakban azonban meglepően ritkán fordul elő ilyesmi – ha pedig mégis, az az ő belügyük, a törvény nem foglalkozik vele.

Ami az egyházi „adót” illeti, ez Abaszisban merőben önkéntes alapon működik. Senki sem *köteles* anyagilag támogatni az egyházakat, még a hitvallóik sem. Aki saját elhatározásból mégis így dönt, az annak és annyit fizet, akinek és amennyit akar. Persze némely egyházaknak megvan erre a maguk kvótája, ám ha túlságosan magasra találják srófolni, azt kockáztatják, hogy a hívek egyszerűen beszüntetik a folyósítását. Az abasziszi ítélszékek nem vesznek föl a perrendjükbe „egyházi sarccal” kapcsolatos panaszokat; a *Dictameron* második kötete leszögezi, hogy az egyházak elégedjenek meg tehermentesen

élvezett adományokkal, s ne zaklassák a köztük és hitvallóik közt támadt járadékvitákkal a világi törvénykezést.

Más kérdés, hogy az éremnek két oldala van, és azok a laikus hívek sem fordulhatnak panaszukkal a világi bíróságokhoz, akiktől nem egészen tiszta úton hajtották be a hozzájárulást. Mert ez bizony gyakorta megesik. Az alkalmazott módszerek az ájtatos rábeszéléstől kezdve a többé-kevésbé burkolt fenyegetésen és zsaroláson keresztül egészen a nyílt erőszakig terjednek. Sőt, számos egyház saját ítélőszékeket tart fenn, ezek elé citálják vélt vagy valós mulasztásokban elmarasztalt hitvallóikat. A Tharr-egyház fórumain például a shuluri kánonjog van érvényben, amely a legkisebb vétségekre is embertelenül elrettentő büntetéseket – kínzást, csonkítást, élve eltemetést és hasonlókat – szab ki. Ezek az ítéletek Abaszisz területén elvben a hatályos jogba ütköznek, a gyakorlatban azonban a hatóságok az egyház belügyének tekintik őket, amihez semmi közük.

A fogadalmas egyházak nagyon ritkán élveznek a hívektől közvetlenül és rendszeresen befolyó, adójellegű pénzjövödelmeket. Legtöbbjük szabott tarifáért kínálja szolgáltatásait; aki meg tudja fizetni őket, az élhet velük, aki nem, az álljon odébb. Elvértve az is megesik, hogy rászorultsági alapon vállalnak megbízásokat, ám ahol ez bevett gyakorlattá válik, az a szervezet ritkán hosszú életű. Nevezetes kivétel ezen a téren Uwel egyháza, ami azonban nem is annyira furcsa, mint első pillantásra tűnik. Elvégre ki merné becsapni a csatabárdos bosszúangyalokat?...

Az egyházi belügyek piszkálástól a világi hatalom jobbára kínos óvatossággal tartózkodik. Valamennyi becikkelyezett egyház maga építi ki szervezeti kereteit, s gondoskodik a működtetésükről; a világi oldalnak ebbe semmi beleszólása. Belső életüket saját törvényeik és szokásjogaik szabályozzák, melyek teljes hitvalló és fogadalmas tagságukra vonatkoznak. Általában véve minden egyház úgy igazgathatja papságát és híveit, ahogy azt elvei és hagyományai diktálják; amíg a közvetlen következmények nem sújtanak egyházon kívülieket, a világi hatóságok nem avatkoznak a dologba. Ha pl. valamely felekezetben tüzes fogókkal belezik ki a későn kelő fogadalmasokat és családostul karóba húzzák a reggeli borotválkozást elmulasztó hitvallókat, az aszisz jog szempontjából ez szigorúan belügynek minősül.

Amennyiben viszont a belső szabályzat által előírt vagy megkövetelt cselekmény egyházon kívüli személyeket is érint, az ügy azonnal átkerül a vallásos szférából a közjogiba, s a hatóságok ennek megfelelően járnak el. Ez kivált fogadalmas egyházaknál gyakori. Az ura főbenjáró ítéletét végrehajtó bosszúangyal a törvény értelmében gyilkosságot követ el, azt a meglehetősen valószínűtlen esetet kivéve, ha a kivégzett fél egy másik bosszúangyal. Felelősségre azonban csak a saját személyében vonható érte; Uwel rendje, fogadalmas státusban lévén, nem jogi személy, és nem lehet törvénybe idézni az általa kiszabott misszióért.

Az egyházak egymáshoz való viszonya – amint az bizonyára senkit sem fog meglepni – elképesztően zűrzavaros. A skála a baráti együttműködéstől az unott közönyön át a nyíltan dühöngő vallásháborúig terjed, ám – ellentétben a közhittel – nem kétpólusú. Létezik ugyebár egy kissé együgyű séma, miszerint az országban Antoh harcol Tharral, előbbit a pyarronita egyházak szövetsége, utóbbit Toron támogatja. A két istenség konfliktusa valóban fönnáll, ám hogy mennyire élesen, az régióról régióra változó. Az egyházak zömének eszük ágában sincs elkötelezni magát akár egyik, akár másik fél mellett; így van ezzel jónéhány pyarronita is. Egyébiránt sem Antoh, sem Tharr egyháza nem egységes, hanem számos kisebb-nagyobb felekezetre és irányzatra oszlik, amelyek gyakran egymással is rivalizálnak, sőt háborúznak! És akkor még nem is beszéltünk az olyan tényezőkről, mint például a különféle éj-, hús- és lidérc-szekták a városiasodott régiókban, melyek Abasziszban csaknem másfél évezrede fogadalmas státusnak örvendenek, s a 3720-as években azzal lepték az egész világot, hogy hirtelen átvedlettek Morgena egységes, hierarchikusan tagolt és ijesztő befolyással bíró egyházává...

A világi hatalmak persze óhatatlanul belekeverednek a vallásviszályokba (és viszont), egymásba fonódó érdekszövevények hálózatát alkotva: gyakran roppant nehéz eldönteni, hogy egy-egy elmérgedt konfliktus vallási vagy világi gyökerű-e. Az egyes hatalmi tényezőknek (nagyúri családok, szabad- és mezővárosok, kiváltságolt katonaközösségek *etc.*) hagyományosan megvan a maguk preferált vallása, ez azonban – *elenyészően* kevés kivételtől eltekintve – nem valamiféle örök és ércbe öntött meggyőződés, hanem folyton változik és módosul, a mindenkori történelmi helyzetnek megfelelően. Hogy csak egyetlen példát hozzunk fel a közelmúltból: a Karnelian-ház tradicionálisan Antoh elkötelezettje, a XXXVII. század mintegy felében mégis Tharr-pártoló politikát folytatott.

A törvényesen becikkelyezett hitvalló és fogadalmas egyházakat egyetlen hercegkapitánynak sincs joga betiltani a maga tartományában, s a honalapítás óta eltelt majd' kétezer évben egyikük sem próbálkozott ilyen precedens értékű lépéssel. Ez durván sértené a jogegység elvét, amely nagyon fontos az asziszoknak, hiszen az egységes ország fikciójának lassan utolsó garanciája. Nyílt fölmondása beláthatatlan indulatokat szabadítana el; ugyanakkor a kormányzócsaládoknak számos más eszköz áll rendelkezésükre a nemkívánatos egyházak ellenében. Törvényileg korlátozhatják a működésüket, folyamatosan zaklathatják őket ezer mondvacsinált ürüggyel, és *ultima ratió*ként nyers erőszakkal is felléphetnek ellenük, mindennemű jogi szentesítés nélkül, akár abban az extrém formában is, ahogy Malfeo Amalli 3609-ben.

Abaszisz lakosainak lelkiismereti szabadsága elvben korlátozottabb, mint a gyakorlatban. A *Dictameron* kilencedik kötetében szerepel ugyanis egy réges-régi törvény (még az Első Concordiát megelőző időkből), amit hivatalosan sohasem helyeztek hatályon kívül, és azt írja elő, hogy a hercegkapitányok kivételével minden vazallus köteles a közvetlen hűbérura vallását követni. Ez lényegében egyvallású tartományi tömbök kialakulását eredményezné – csak hogy a jogszabály végrehajthatatlan.

Az ország vallási térképe már annyira tarka, hogy minél több hűbérese van valakinek, óhatatlanul annál többféle hitet tartanak. Nomármost ha a hűbéruruk megkísérli rájuk erőszakolni a saját meggyőződését, ez a más hiten lévőknek semmiféleképpen nem fog tetszeni, s ha elég sokan vannak hozzá, a közös sérelem egy táborba hozza őket, és föllázadnak. Ezt viszont az uruk nem kockáztatja, úgyhogy inkább nem erőlteti a dolgot.

A régi törvény gyakorlatilag csak a hűbéri láncolat utolsó szemében érvényesül, ahol az érintett közösség már olyan szűk körű, hogy valószínűleg úgyis minden tagja egy hiten van. Egy középnemes vidéki kúriájában, egy módos parasztgazda háztartásában vagy egy céhes mester iparosműhelyében már nem tükröződik a vallási sokszínűség. Az a tíz-tizenöt személy, aki ezt a kis közösséget alkotja, biztosan ugyanazt az istent tiszteli, és mindannyian a vezetőjük meggyőződéséhez igazodnak. Ám lépünk akár csak egyetlen fokkal följebb – és máris gyökeresen más kép tárul elénk.

A társadalmi ranglétra átellenes végén különös jelenséggel találkozhatunk. A bárók, a hercegkapitányok és a nagykirály szintjén ugyanis a személyes hit nyílt megvallása politikai kiáltvánnyal egyenértékű, mintha egyszerre dobnának kesztyűt valamennyi rivális és titkos ellenség arcába. Ráadásul ez teljesen független attól, *milyen* hitről van szó. Bármelyik istent tiszteli – teszem azt – egy hercegkapitány, a közvetlen hűbéreseinek legalább a fele más vallású lesz, ami két-három bárót és tizenöt-húsz tekintélyes nagybirtokost jelent. Ha nyilvános proklamációban akarja rájuk kényszeríteni a saját hitét, ezek mind egyszerre fognak föllázadni, amitől persze vérszemet kap az összes többi ellenfél, az országhatáron innen és túl...

Hogy ez nem pusztán elméleti okoskodás, azt ékesen példázzák a XIII. és XIV. zászlóháború között a Tengermelléken zajló események. Beris Randal-Cetiehir Karnelian hercegkapitány nyilvánosan hitet tett Tharr mellett, mire a fél tartomány fegyverre zúdult ellene. A zavargásokkal küszködve elhunyt, helyébe fia és örököse, Calyd Ruplert-Cetiehir

Karnelian lépett, aki családja nevében visszatért Antoh hitére. Tüstént fellázadt a tartomány.másik fele. A zürzavarba sorra belekeveredett a nagykirály meg a többi hercegkapitány, végül a toroni közép-nyugati flottának kellett lehajóznia rendet tenni, és a Tenger mellék új concordiát kötött. Abaszisz történetében távolról sem egyedülálló ez az esemény, sokkal inkább tipikusnak mondható.

A fentiek ismeretében nincs mit csodálni rajta, hogy a leghatalmasabb aszisz nagyurak – a bárók többségét is belérvé – igyekeznek eltitkolni a hitüket, és sohasem nyilatkoznak róla egyértelműen. Különböző módszereket alkalmaznak, több-kevesebb sikerrel. Egyesek esetében igencsak átlátszó ez a titkolózás, az utolsó obrati suttyó is tudja róluk, hogy melyik istenségnek hódolnak – a nagy vazallusok azonban becsukják a fülüket. Nekik csak az számít, hogy a hűbéruruk *ne vallja meg nyíltan* a hitét, mert azzal – a régi törvény értelmében – közvetlen felszólítást intézne hozzájuk az áttérésre, és nekik nem lenne más választásuk, mint fellázadni ellene...

Az abasziszi trón betöltésének már 1897 óta feltétele a Tharr egyházához való csatlakozás, az Első Concordia értelmében, melyet Toron kényszerített rá III. Feirgus Otlokir nagykirályra. Az aszisz uralkodók lassan kétezer éve próbálnak megszabadulni ettől a Tharr-paktum néven is emlegetett szerződéstől. A felmondásáig öt alkalommal jutottak el, utoljára 3609-ben. Az eredmény eddig mindig katasztrofális katonai vereség és a concordia megújítása lett, állítólag egyre szigorodó feltételekkel, bár mivel a záradékok titkosak, erről biztosan nem lehet tudni. Kétségtelen viszont, hogy a dal Rasziszok idősebb (ifini) ága – bármennyire is ózdkodik a színvallástól az uralkodó – Tharrt tiszteli.

Meglehet azonban, nem pusztán a korona okán. Ezzel ugyanis aránylag nem túl régóta ékeskedhetnek: csak 3547-ben illesztette saját kezűleg a homlokára I. Hurvad dal Raszisz Otlokir, Lampryssa hercegkapitánya, aki régi címét sem engedte ki a markából, hanem – minden jogot lábball tiporva – első uralkodói aktusaként átruházta nyolcesztendő Medheb hűgára, akivel később vérfertőző nászban három fiúsarjat nemzett. Egy krónika szerint mindhárom gyermek nyakán egy-egy anyajegy ütözött ki, igen különös formájúak: kígyó, bak, oroszlán...

A dolamin eredetű dal Rasziszok 2276-ban kerültek Lampryssa élére X. Hiere del Triat Otlokir kegyéből. Állítólag azonban még ugyanabban az évben titkos concordiát kötöttek Toronnal, amelyben testestül-lelkestül elkötelezték magukat Tharnak, és föl vállalták a del Triat-ház erős központi hatalmának szétzúzását – ha cserébe ígéretet kapnak, hogy ivadékaik a nagykirályi trónról nézhetik végig az utolsó obasz nemesi famíliák lassú és gyötrelmes pusztulását.

Így volt-e, nem-e – ki dönthetné ma már el? Az ifjabb ági (lampryssai) dal Rasziszok mindenesetre salki palotájuk fogadótermében kristályüveg alatt kifüggesztették a családi concordia eredeti példányát, amely valóban 2276-ban kelt, ám ilyesmiről szó sincs benne. Az anyajegyeket említő krónikáról az ifini egyetem egyik Krad-hitű filológusa kimutatta, hogy nyelvezetéből ítélve semmiképpen nem íródhatott a palotaforradalmak koránál régebben. Lampryssában ugyanakkor szabályosan üldözik a Tharr-egyházat, mindenféle mondvacsinált aprólékjogi ürüggyel: az utóbbi években templomfoglalásokra, sőt templomrombolásokra is sor került. Tharr elkötelezett hívétől ez legalábbis furcsa viselkedés lenne.

Egyeseknek viszont épp ez a nagy buzgalom gyanús, hiszen egyetlen másik hercegkapitány sem lép föl ilyen agresszíven Tharr egyháza ellen. Csak nem valami titkos terv vagy hátsó szándék takargatására szolgál? A dal Rasziszoknak, noha két tartományt uralnak, nagyon vigyázniuk kell, nehogy elveszítsék osztályos társaik bizalmát. Rajtuk kívül csak a Karnelianok ereiben csörgedezik jó adag északi vér; a többi három hercegkapitányi család olyan tisztavérű obasz, amilyen kétezer esztendő távlatából csak lehet.

Közülük a legkevesebb oka a dal Rasziszokkal való összezőrdülésre az Amalliknak van, akik a Lampryssával átellenben fekvő Nyktalost kormányozzák. Szomszédokkal, a nagykirállyal régebben ellenségeskedtek, ám a Tharr-paktum 3609-i felmondásakor azonnal a pártjára álltak, s azóta is – több mint évszázada – viszonylag megbízható támogatói.

A nyktalosi hercegkapitányi címet akkoriban az öreg, testes és örökké jókedélyű Malfeo Amalli viselte. A nagykirállyal kötött szövetségét a paktum felmondásának éjjelén a tartományában lakó Tharr-hitű nemesek és katonák felkoncolásával ünnepelte meg. A munkát nem a saját hűbéres vizitoraira bízta: a partvidéki gorviki enklávéból fogadott embereket, akiknek a kezét nem lankasztotta el sem rokonság, sem ismeretség. Mesélik, a tengerpart Obrattól a Zarde torkolatáig vértől vöröslött. „Megitatom az úrnómet!” – nevetett a galambösz, párnás-piruló képű Malfeo, e szavakkal téve nyílt hitet Antoh istenasszony mellett.

Aztán elhajózott a Ragg-fokhoz, szembeszállni a birodalom távol-nyugati *concitator*ával, és úrnője hűs keblére fogadta őt három legényfiával együtt. Egyetlen kölyöknyi unokafiút hagyott Nyktalosban, meg egy tetovált arcú gorvikit, akire mind a gyermeket, mind a tartományt nyugodt lélekkel rá mertte bízni, mert idegen lévén csak a hűség meg a szökés között választhatott – és nem az a fajta ember volt, aki szökni szeret.

Ő tanácsolta Malfeónak a vörös éjszakán, hogy a toroniakat meg a Tharr-papokat ne ölje meg, inkább bocsássa el békén a Baraad-szigetre. (Ezért vetette el a *concitator* a Nyktalos elleni büntetőhadjárat gondolatát.) Ő tárgyalt a kilencéves kisfiú nevében a toroni követekkel az Amalli-concordia megújításáról. (Ezért került ki a szerződésből a hercegkapitányi címnek a Tharr-hitre való áttéréshez kötése.) Ő nevelt férfit előbb a kis Amalli unokából, aztán egy másik fiúcskából, egy maga véréből valóból – hogy ha majd egyszer az Amalli unokának fia születik, ömellelte is álljon valaki, aki tanácsokat ad neki és ügyel a részletekre. (Ezért vannak az Amalliknak mindmáig tetovált arcú tanácsadók és kreol bőrű testőreik.)

Az Amallik nyíltan vallják Antoh hitét. Kockázat nélkül tehetik, hiszen az iszonyú 3609-i mézárulás óta Tharr egyháza csupán árnyéka hajdani önmagának a tartományban, bár az új concordia nyomán valamicskét azért visszaszerzett elveszített pozícióiból. A lakosság mintegy kétharmada Antohnak hódol, ez a legnagyobb többé-kevésbé egybefüggő vallási tömb az országban, a Baraad-szigetet nem számítva. Más pyarroni egyházak is működnek Nyktalosban, ám ezek nem rivalizálnak Antohéval. A tengerparti városokban különféle éj-, hús- és lidérc-szekták virágzanak, mivel azonban ezek mind fogadalmas felekezetek, a lélekszámuk csekély, hitvalló híveik pedig egyáltalán nincsenek. Mindent összevetve a tartományban látszatra egyetlen más istenség befolyása sem vetekedhet Antohéval.

Persze, ahogy a tetovált tanácsadók mondanák, nem muszáj mindennek szem előtt lennie.

A másik tartomány, amelynek kormányzója nyilvánosan Antoh hívének deklarálta magát, a Tengermellék. Élén a Karnelian-ház áll, akiket pillanatnyilag az újkori Abaszisz emblematisztikus történelmi alakja, az idős Calyd Ruplert-Cetiehir Karnelian hercegkapitány képvisel. Elhunytá után régensuralom várható, mert két fiúgyermeké még kiskorú, a dinasztia oldalágai pedig sorra kihaltak a XXXVII. század véres vallásháborúiban.

Uralkodása kezdetén Calyd Karnelian megkísérelte kiszorítani tartományából a Tharr-egyházat, és sorra fel is számolta hatalmi pozícióit a szigeteken. A rontáspüspökségekkel és a kígyókolostorokkal boldogult, a hódolni nem hajlandó nemesi famíliákat kiirtotta vagy száműzte, egyvalami azonban megoldhatatlan feladat elé állította: az egyszerű emberek tömegei, akik minden győzködés dacára ragaszkodtak atyáik hitéhez, és csak erőszakkal lehetett volna őket áttéríteni. Ez viszont a Tengermelléket évszázadok óta sújtó vallásháború felújítását jelentette volna; mert a hitvalló közösségek ugyan nem fogtak fegyvert az általuk sem különösebben kedvelt kígyópapok érdekében, amikor a hercegkapitány haragja lesújtott rájuk – ha azonban most erőszakos zaklatásoknak lesznek kitéve a hitük miatt, más választásuk nem lévén, aligha maguk nem fogják visszahívni őket. Három nemzedékkel

korábban Malfeo Amalli is hasonló problémával találta magát szemközt Nyktalosban; az ő megoldását azonban Calyd Karnelian elvi és gyakorlati megfontolásokból egyaránt elvetette.

A hercegkapitányban ekkor Antoh istennő elkötelezett híve kelt birokra az alattvalóért felelős politikussal, és a tartomány szerencséjére az utóbbi maradt felül. Egy sor rendeletet bocsátott ki, melyekben részletesen szabályozta, milyen föltételek mellett működhet Tharr egyháza a Tengeremelléken. A hitélet szabadságát lényegében érintetlenül hagyta, igen szigorú rendszabályokkal igyekezett viszont meggátolni, hogy az egyház valaha is hatalmi pozíciókat építhessen ki a területén. Attól sem riadt vissza, hogy a vallási belügyekbe való beavatkozás ingoványos talajára merészkedjen: csupán bizonyos felekezetek működését engedélyezte, melyek tanait és tevékenységét előzőleg szakértőkkel gondosan kivizsgáltatta. Ilyen például az emberáldozat szükségességét tagadó Tükörmás szekta, a szélsőségesen aszketikus és világmegvető Hívségesek vagy a kereskedők és bankárok körében igen népszerű *Hír-an Htyssill*, melynek teoretikusai az áru- és pénzforgalom káoszörvényeiből igyekeznek kifürkészni Tharr akaratát. Az engedélyezett felekezetek köre azóta is bővül, noha az elbírálás igen szigorú: nyolc jelölt közül hetet általában elutasítanak, és a végső döntés jogát a hercegkapitány magának tartja fenn. Tharr tengeremelléki papsága ma túlnyomórészt *khótorrokból* áll, és az a furcsa helyzet alakult ki, hogy némely szekták éppenséggel ide helyezték át a központjukat: ezeket eretnekként tartják számon a birodalomban, és szabályosan azílumot kértek és kaptak Calyd Karnelianától!

Toranik tartomány uralkodócsaládjának vallási hovatartozása nem ismert. A dul Hossadház hercegkapitánysága mind közül a legújabb keletű, bár csupán egyetlen esztendővel vannak lemaradva a Karnelianok mögött, akiknél máskülönbben előkelőbbnek számítanak. (Ők ősi bárói, a Karnelianok feltörekvő középnemesi sorból emelkedtek a kormányzói székbe a vérzivataros 2780-as években; az abasziszi nagykirályok ekkor próbálkoztak utoljára hercegkapitányaik leváltásával.) A tartomány a híres aszisz vallási sokszínűség és tolerancia mintarégiójának számít; a rendszer, amit fontebb röviden bemutatni próbáltunk, itt működik a legzökkenőmentesebben. A hercegkapitányi család valamennyi helyi hitvalló nagyegyház rendezvényein rendszeresen reprezentál, concordiájukban pedig – mely szabadon hozzáférhető a soraidai levéltárban, állítólag az összes záradékkal és kiegészítéssel együtt – külön ki van kötve, hogy birodalmi részről történő elismerésük fejében semmilyen hitvallásra nem kötelezhetők. A szokatlanul nagy engedékenység valószínűleg azzal magyarázható, hogy a távoli és belső fekvésű tartományra Toron kevésbé képes közvetlen politikai nyomást gyakorolni.

A XIV. zászlóháború után új színnel bővült az ország eddig sem egyhangú vallási palettája, amikor Lothar dul Hossad hercegkapitány váratlanul pártfogásába vette a délről beszivárgó szakadár dartonitákat. A Sötét Próféta lovagjai korábban is meg-megfordultak néha Abasziszbán, ám csupán átutazó vándorként vagy kalandozóként, többnyire a nagy tengerparti városokban. Ezúttal azonban rendezett csapatokban vonultak be délről, hogy birtokba vegyék Lothar hercegkapitány adományait: egy régi, romos Uwel-rendházat, melynek fogadalmas tagsága kipusztult a bosszúküldetésekben; egy fej- és jószágvesztéssel sújtott felségáruló nemesúr hegyi kastélyát, ahonnan előbb még ki kellett ostromolniuk az eredeti gazdát; és egy hatalmas hercegi erdőuradalmat, azzal a feltétellel, hogy öt éven belül kővárat emelnek rajta önerőből.

A nagykirályt igencsak gondolkodóba ejtette hercegkapitánya váratlan bőkezűsége, és különfutárral tiltotta meg neki, hogy birtokokat ruházzon a törvénytelen jogállású szektára. Lothar dul Hossad válaszában rámutatott, hogy Darton egyháza már csaknem kétezer éve fogadalmas státusnak örvend Abasziszbán. Kétségtelen, hogy a régi engedély egy elmélkedő aszkétarendnek szólt, ezek meg itt páncélos lovagok, a különbség azonban elhanyagolható annak a fényében, hogy istenüket mindketten ugyanazon a néven tisztelik. Törvénsértés tehát, akárhogy forgatjuk a dolgot, nem történt.

Az uralkodó kénytelen-kelletlen lenyelte a békát, ám a szakadár dartoniták terjeszkedése Toranik határain elakadt. Próbáltak tájékozódni a többi tartományban, egy ízben maga a Próféta is töltött pár hetet a székesfővárosban fehér orkjaival, de további támogatókat nem sikerült szerezniük

Rak Narval az egyetlen olyan tartomány, melyet mind a mai napig a honfoglaló obasz törzsfő leszármazottai kormányoznak. A dul Mordak-ház ilyenformán Abaszisz legelőkelőbb nagyúri családja: rangban és tekintélyben annival magasabban állnak mindenki másnál, hogy azzal már kérkedni is fölösleges. Életvitelük meglepően józan és mértéktartó, híresek közvetlenségükről, jókedélyükről és arról, hogy mennyire megvetik az üres formáságokat. Amikor 2783-ban I. Osatur dal Khosszisz Otlokir térdhajtásra és kézcsókra kötelezte hercegekaptányait az audienciákon, Andar dul Mordak volt közülük az egyetlen, aki semmi kivetnivalót nem talált ebben – mondván, hajlongott már épp elég dal Khosszisz az ő ősei előtt, hogy egyszer-kétszer most viszonzozza az udvariasságot.

Hosszú fennmaradásukat a dul Mordakok közmondásos életrevalóságukon és intrikusi ügyességükön kívül ama következetes politikájuknak köszönhetik, hogy soha, semmilyen körülmények között nem aspirálnak a koronára. A honfoglaló obasz törzsfők dinasztiai uyanis általában megszerezték maguknak a nagykirályi trónt, majd onnan haltak ki; és a dul Mordakok idejében levonták ebből a megfelelő következtetést.

Hasonló óvatosság vezérli őket az élet minden más területén, így vallásügyekben is. 1898-ban Brandir dul Mordaknak igen nevezetes fondorlattal sikerült kibújni a Tharr hitére térés kötelezettsége alól, melyet a maga helyén részletesen elbeszélünk majd. Egyelőre legyen elég annyi, hogy a dul Mordakokat concordiájuk egy Mahurastk nevű istenség tiszteletére kötelezi, aki lényegében egy két és félezer éves sajtóhiba. Abasziszban mindenestre saját törvényes egyháza van, papság nélkül és egyetlen laikus hívővel: Rak Narval mindenkori hercegekaptányával. Tényleges kultuszának kiépítésére történt ugyan néhány elvetélt kísérlet, többnyire különféle politikai céllal, ezeket azonban a dul Mordak-ház csírájában fölszámolta.

Rak Narvalban a hivatalba lépő hercegekaptányok mindig nyilvánosan deklarálják Mahurastkba vetett hitüket, ezt a papiros-istenséget azonban természetesen senki sem veszi komolyan. Valódi meggyőződésük – ha van egyáltalán – éppoly kiismerhetetlen, mint a politikájuk. Igaz, Gundor dul Mordak az utóbbi években baráti viszonyt épített ki Morgena új egyházával, néhány alkalommal még fegyveres támogatást is biztosított számukra. Egyesek szerint a toroni hatalmi viszonyok alapvető átrendeződésére spekulál, amelyből Rak Narval új concordiával és sokszorosán megerősödve kerülne ki. Ez persze óriási kockázattal járna, és a dul Mordak-ház nem szívesen vállal nagy kockázatot – hacsak nem áll vele arányban a tét is...

Abaszisz hetedik tartománya a Baraad-sziget, amely eredetileg nem tartozott az obasz honfoglalók által megszállt területhez, hanem államszerződéssel csatlakozott az országhoz 2646-ban. Helyzete ebből kifolyólag számos vonatkozásban eltér a többi tartományétól.

A szigetet toroni kivándorlók telepítették be a P. sz. II. évezredben, az őslakosságot beolvasztva vagy elüldözve. Hasonló folyamat volt ez, mint a vele párhuzamosan a Tengeremellék felé irányuló migráció, ám attól eltérően nemcsak közrendi tömegek vettek részt benne, hanem a társadalom valamennyi rétege. A kialakuló kolónia tehát – bár sohasem állt birodalmi fennhatóság alatt – sokkal teljesebben és átfogóbban tükrözte a toroni kultúrát, mint a nyugati szigetvilág szétszórt közösségei. Idővel persze kénytelen-kelletlen idomult a környező közeghez, de például a kasztrendszer egyes csökevényei a mai napig élnek a Baraad-szigeten, és a rabszolgaság sokkal elterjedtebb, mint a kontinentális Abasziszban.

A tartomány éltető eleme a tengeri kereskedelem, melyből kedvező fekvése okán hatalmas hasznot főlöz le. Vezető rétegét a leggazdagabb kalmárdinasztiák szűk köre adja: tucatnál alig több család, szinte valamennyien toroni eredetűek, aki közé rendkívül nehéz alulról bekerülni. A családfők, akik hagyományosan pátriárkának hívják magukat, alkotják a

kormányzótanácsot, melynek élére élethossziglani elnököt választanak. A tanács viszi a napi teendőket, az elnök irányítja az igazságszolgáltatást, és ő képviseli a szigetet minden olyan ügyben, amely megköveteli az egységes föllépést (háborúban, külpolitikában *etc.*). Mivel az elnöki poszt pártatlanságot és hozzáértést igényelt, mind gyakrabban előfordult, hogy a pátriárkák nem maguk közül töltötték be valakivel, hanem az egyetlen olyan kívülálló személyt választották meg rá a szigeten, akinek tekintélye az övékkel vetekedett: a helyi püspököt. (Értelemszerűen Tharr püspökéről van szó.) A két poszt lassú egybemosódásával alakult ki az a gyakorlat, hogy a sziget egyszemélyi vezetője a mindenkori püspök, a püspököt viszont a pátriárkák világi tanácsa választja. A felsőbb egyházi fórumoknak csak a megerősítés joga maradt, ezt is sikerült lealkudni pápai szintre, ami lényegileg formassággá süllyesztette; hiszen nincs az a kinevezés, amit a három pápa valamelyike meg ne erősítene.

2639-ben a császári Lélekőr a Baraad-szigeti püspököt, mint az abasziszi térség legnépesebb egyházközségének előljáróját, érseki méltóságra emelte, és kiterjesztette joghatóságát a régió kisebb püspökségeire. Ez nagy lökést adott a csatlakozási tárgyalásoknak, melyek ekkor már csaknem két évtizede folytak Abaszisz és a szigetállam között, elsősorban a közös kereskedelmi érdekek nyomására. Az egyezményt végleges formájában 2646-ban hirdették ki, s ezzel a Baraad-sziget Abaszisz hetedik tartománya lett. A baraadi rontásérsek helyzete igen összetett: kényes pozícióban ül, sokfelé van elkötelezve, s mindezt bizony nem mindig könnyű összeegyeztetni. Hatalma elvben erősen korlátozott, számos fórumnak tartozik számot adni róla; ha azonban ügyesen kezeli, fölümúlja bármelyik hercegkapitányét. Noha magas méltóságot visel Tharr egyházában, melynek harcosan védi érdekeit a többi tartományban, mégis elsősorban a szigetállam érdekeit képviseli, és semmiképpen sem tekinthető Toron vak eszközének.

A Baraad-szigeten természetesen Tharr vallása az uralkodó, 2646-tól azonban más kultuszok is megjelentek: az aszisz mintájú egyházügyi szabályozás bevezetése volt az egyik ár, amit a szigetállamnak a csatlakozásért fizetni kellett. Az új talajban különösen Antoh és Dreina vallása gyökerezett meg gyorsan. Szentélyeik ma már a sziget szélében-hosszában megtalálhatók, noha bizonyos irányzataik be vannak tiltva: ilyen például a Dreina-hit viadomói militáns szárnya vagy Antoh meressita szektája. A Tharr-egyház hitélete Baraadon határozottan practicista képet mutat. Az emberáldozati rítusok például a törvényes büntetés szerepét vették át, az oltárra kalózok és más bűnözők kerülnek; ha éppen nincs belőlük elegendő raktáron, nem a sziget lakosságát kezdik el irtani, hanem pénzért vásárolnak elítélteket Caedonból. Bonyolult pozíciójuk nap mint nap megköveteli a rontásérsekektől, hogy művészi fokon keressenek és kössenek kompromisszumokat; a fanatikusokat, akik tevékenységükkel veszélyeztethetnék a kialakult egyensúlyt, nem tűrik meg az egyházukban.

A Baraad-sziget bizonyos értelemben a Tenger mellék tükörképének tekinthető, amellyel érdekes módon sohasem voltak rosszak a kapcsolatai. Tharr baraadi prelátusa annak idején az elsők között ismerte el a Karnelianok hercegkapitányságát, és ligára lépett velük a nagykirály ellen; napjainkban Calyd Karnelian és Udalbaar rontásérsek ha nem is szövetségesnek, de egymás óvatos támogatójának tekinthető, mindkettőjüket erősen nyugtalanítja Morgena egyházának rohamos térnyerése a kontinentális Abasziszban.

Az egyes történészek által kissé túlzóan „abasziszi vallásbékének” nevezett szabályozás alapelveit – a hitvalló, fogadalmas és tilalmas kategóriákat, ezek egymáshoz és a világi hatóságokhoz való viszonyulását – még I. Hiere Otlokir idejében dolgozták ki, s ha tételes megfogalmazásuk nem is az ő műve, a rendszer egészén mindmáig érezni a módszeres obasz katonaelme józan gyakorlatiasságát. Az első becikkelyezésekről is maga döntött, két-két egyházat sorolt mindhárom kategóriába. Az azóta eltelt csaknem kétezer esztendőben a lajstrom igen terebélyesre duzzadt: fölkerült rá – különféle státusban – számos kisebb-nagyobb helyi istenség a Quironeia tágabb körzetéből, csaknem kétszáz toroni hekka, néhány tucat természet- és állatszellem, valamint rengeteg bizonytalan és azonosíthatatlan név,

javarészt a régebbi századokból. Ezeket az áttekinthetőség kedvéért mellőztük, illetve csak akkor szerepeltettük, ha becikkelyezésükhöz valamely fontos történelmi esemény fűződik.

Törvénybe iktatás éve	Hitvalló egyházak	Fogadalmas egyházak	Tilalmas egyházak
P. sz. 1745 (1)	Antoh, Sogron	Ellana, Uwel	Orwella, Tharr
P. sz. 1769 (2)	Dreina	Krad	
P. sz. 1816 (3)		Darton	
P. sz. 1897 (4)	Tharr		Tharr
P. sz. 1898 (5)	Mahurastk		
P. sz. 1936 (6)		Gilron	
P. sz. 2150/52 (7)	Ranil	Ranil	
P. sz. 2231 (8)	Alborne		
P. sz. 2241 (9)		Ranagol	
P. sz. 2267 (10)		Berkano	
P. sz. 2270 (11)		Lysianel	
P. sz. 2272/77 (12)		Malvaise	
P. sz. 2341 (13)			Ilho-Mantari
XXV. sz. (14)	Adron		
P. sz. 2815 (15)	Kaoraku		
P. sz. 3233 (16)	Domvik		
P. sz. 3457 (17)	Menegle		
P. sz. 3458 (18)	Menegle		Menegle
P. sz. 3493 (19)		Bul Ruurig	
P. sz. 3697 (20)			Amhe-Ramun
P. sz. 3719 (21)		Morgena	
P. sz. 3725 (22)	Morgena	Morgena	
P. sz. 3725 (22)		Ilho-Mantari	Ilho-Mantari

A pyarroni pantheonból Arel, Noir és Della hívei sohasem érezték szükségét, hogy hivatalos egyházi státusért folyamodjanak a nagykirályhoz, ami nem jelenti azt, hogy ne lennének jelen Abaszisban. Tevékenységük hébe-korba felborzolja ugyan a kedélyeket, eddigelé azonban sohasem okozott még akkora bonyodalmat, hogy besorolják őket a tilalmas egyházak közé.

A listáról szintén hiányzó Kyel tényleges kultusza – ellentétben az istenségről szóló mítoszokkal – sohasem terjedt túl a Sheralon, mindig Dél-Ynevre korlátozódott.

Jegyzetek

(1) A második obrati fegyvergyűlésen, amikor törvényt hoztak a bevett egyházakról, I. Hiere Otlokir úgy vélte, évszázadokra ható érvénnyel rendezte ezt a kérdést. A partvidéken mind Antoh, mind Sogron hite nagy múltra tekinthetett vissza, a vad obasz harcosok pedig nyers őselemi hatalmakként tisztelték őket, akik örökös harcban állnak és kölcsönösen kiegészítik egymást. Ellana és Uwel kultusza szintén közel állt e barbár honfoglalók lelkéhez; ami pedig Tharrt és Orwellát illeti, bennük ekkor a Dél-Quironeiában mindenki sötét alvilági hatalmakat látott, a dicső régmúlt pusztulásának okozóit. A honalapító Otlokir abban a meggyőződésben hirdette ki rendeletét, hogy népének nincs szüksége ennél bővebb spirituális útmutatásra.

(2) Nem sokkal I. Hiere Otlokir halála után nyilvánvalóvá vált, hogy a tengerparti városlakók és a harcias hegyi törzsek egybeolvadásából kiformalódó aszisz nép, ha stabil és maradandó kultúrát akar létrehozni, nem nélkülözheti a civilizáció ügyét előmozdító pyarroni istenségek támogatását. Ezt Dreina missziós püspöke, a háta mögött gyakran „hímzöszent”-nek hívott Kaleb Uthryas *exelissar* magyarázta el I. Feirgus Otlokir nagykirálynak, méghozzá olyan sikeresen, hogy az uralkodó a törvény kibocsátását követően maga is nyomban fölvetelét kérte Dreina fogadalmasai közé.

Az ő megtérésétől kezdve egészen az Első Concordiáig a Dreina-hit volt az ország uralkodó vallása, számos nagykirály és hercegekaptány a papjává szenteltette magát. Antoh és Sogron kultusza visszaszorult az alsóbb néprétegekbe, s az utóbbi később sem tudott magához térni hanyatlásából. Kradot itt sohasem tekintették a pantheon fejének, egyházának fogadalmas minősítése némi “minden szentnek maga felé hajlik a keze” magatartást sugall Uthryas *exelissar* részéről. Egyébiránt a Krad-kultusz nagyszerűen beilleszkedett ebbe a szerepkörbe, papjai elsősorban tudósok és oktatók, sokan vállalnak munkát a kancelláriákon. Paplovagok képzésével a helyi egyház nem foglalkozik, ha olykor föl-fölbukkan egy Abasziszban, az távoli tájakról érkezett valami küldetésbe.

(3) Az ortodox dartoniták meglepedése nem sok vizet zavart Abasziszban. A fogadalmas státust merő udvariasságból kapták meg, aszketikus és szemlélődő életmódjuk inkább taszította, mint vonzotta az asziszokat. A kontemplatív pyarroni halálkultusz nem tudott meggyökeresedni a Quiron-tenger partvidékén, kolostorai az ezredfordulóra elnéptelenedtek, hivatalos egyházi minősítését azonban nem vonták vissza. Ezt használták ki a szakadár dartoniták 3697-ben, amikor a régi kiváltságra hivatkozva megvetették lábukat az országban. Ők jelenleg igen népszerűek, sok kalandvágyó ifjú nemes folyamodik a rendbe való fölvetelért; anyagi hátterük azonban egyelőre igen bizonytalan lábakon áll, mert adományokat nem nagyon kapnak. Fő támogatójuk a dul Hossad hercegekaptányi ház Toranikban.

(4) Az Első Concordiában Toron kényszerítette III. Feirgus Otlokir nagykirályt, hogy Tharr egyházát sorolja át a tilalmas egyházak közül a hitvallókhöz, maga pedig Dreina istennőt megtagadva Tharr hitére térjen. Az elemi erővel kitörő lázadás leverésére – hiába bizonygatta, hogy a feladatra saját hűbéres hadai is elegendők – rendelkezésére bocsátották a teljes közép-nyugati flottát, személyes testőrségéül pedig az Acélsárkány rend elitosztagát. Aszisz alattvalói fölött aratott megsemmisítő győzelme után III. Feirgus öngyilkosságot követett el – mint egyesek vélik, túlságosan későn. Nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül, hogy a toroniak túsul tartották egyszülött fiát és örökösét; ha a zsarolás elől a halálba menekül, ezt a kamaszfiút ültették volna a nagykirályi trónra, s vele végeztetik el, amit szükségesnek látnak. A legtöbb aszisz históriás ének elátkozza III. Feirgus Otlokir nevét; akad azonban egy, messze művészibb a többinél, amely tragikus hősként mutatja be.

(5) III. Feirgus halála után fia lépett a trónra I. Larad Otlokir néven; megszakítva Shulurban folytatott tanulmányait. Mivel azonban az ifjú még csak tizenötödik életévében járt, császári gyámja úgy látta jónak, ha vele küldi a neveltetését felügyelő tanítómestereket is. E tanítómesterek természetesen jól ismerték *Mahurastia* nevét – ehhez a hekkához szoktak könyörögni a nehéz vajúadások megkönnyítéséért a toroni anyák és bábaasszonyok –, *Mahurastk* nevű istenféleségről azonban soha életükben nem hallottak. Mégis kénytelenek voltak elismerni a létezését, mert egy sabbúli Tharr-templom alapító okiratában, amit a császári Lélekőr a Korona 1013. évében saját kézjelével szentesített, szerepelt az egyik oldalkápolnában tisztelhető anyahekkák névjegyzékén. Az irat eredeti példányát Brandir dul Mordak hercegekaptány mutatta be nekik, aki mindenáron be akarta cikkelyeztetni ezt a Mahurastkot a hitvalló státusú istenségek közé. Ha másvalaki terjeszti be, aligha engednek a furcsa kérésnek, ám Brandir dul Mordak érdemekre hivatkozhatott. Előző évben elsőként vált ki a lázadó nagyligából: már a birodalmi mozgósítás hírére elárulta társait, és fegyverrel védte

ellenük Rak Narvalt a toroni hadak érkezéséig, aztán feltétel nélkül átadta hídfőként az egész tartományt. Igazán nem lehetett tőle megtagadni egy ilyen csekélységet.

Mikor aztán az elkövetkezendő esztendőben Toron sorra concordiakat kötött az egyes hercegek kapitányi házakkal, a Tharr hitére való áttérést szabva elismerésük zálogául, Brandir dul Mordak bejelentette a tárgyalásokon, hogy az ő esetében ez a feltétel már teljesült, hiszen törvényesen bejegyzett hitvallója Tharr egyik hekkájának. Készséggel kötelezettséget vállalt viszont a concordiában, hogy sem ő, sem utódai nem fognak soha letérni Mahurastk hitéről.

(6) Az abbitérc titkaival birkózó nagykirályok már régóta próbálkoztak vele, hogy Gianagból Gilron-papokat hívjanak Abasziszba, e törekvésüket azonban sokáig meghiúsították az erv hercegségek igen határozott – nem ritkán fegyveres – ellenérvei. A kultuszt már V. Feirgus Otlokir a fogadalmas egyházak közé iktatta 1936-ban, hosszú ideig azonban egyetlen árva Gilron-pap sem élt a lehetőséggel – nem a saját jószántukból, hiszen az „új feketelunir problémája” (ahogy akkor nevezték) roppant mód csábította őket, hanem az Északi Szövetség ébersége miatt. Végül 1959-ben II. Hieré Otlokir hosszas diplomáciai cselszövények után személyesen vezetett északra egy kalandozóhoz illő vállalkozást, és sikerült neki három önkéntest Kulemanból a saját országába juttatnia. Gilron szolgálói aztán három év alatt kidolgozták az abbitacél ötvöztetésének máig használatos módszerét. A nagykirályi olvasztókban és műhelyekben folyó munkát azóta is az ő leszármazottaik felügyelik, zárt körű papi kasztot alkotva, mely rendíthetetlenül hűséges a koronához, és szigorúan távol tartja magát minden vallásügyi csatározástól.

(7) 2150-ben Conal Cadal Caradhín nyktalosi hercegek kapitány, dwoon politikai kapcsolatok kiépítésén fáradozva, hitvallónak hirdette ki tartományában a Ranil-egyházat. Uralkodói megerősítést és az egész országra kiterjedő hatályt (bár fogadalmas státusba visszaminősítve) a rendelet csupán 2152-ben nyert, miután II. Larad Otlokir nagykirály csatában legyőzte Caradhín hercegek kapitányt, még a harcmezőn kivégeztette, majd egész családját kiirtotta – foglyul esett dwoon szövetségeseit azonban váltságdíj nélkül hazabocsátotta. Az Unió és Abaszisz között általában meglehetősen feszült a viszony, de hát a dwoonok senkivel sem barátkoznak szívesen; és II. Larad törvénye legalább a kölcsönös kapcsolattartást lehetővé teszi, mert követeik Abasziszban is háborítatlanul tisztelhetik a Napistent.

(8) Alborne szolgálói hosszú évszázadokig tevékenykedtek Abasziszban, megelégedve a törvényen kívüli jogállással, sohasem folyamodtak hivatalos státusért. Végül nem is kérésre, hanem jutalmul kapták meg, azért a lenyűgöző művészi előadásért, amellyel végső nyughelyére kísérték a 12 évesen megmérgezett III. Dawud nagykirályt, az utolsó vérbeli Otlokirt. Egyetlen szentélyük van az ország területén, III. Dawud síremlékében.

(9) Az első gorviki enklávé alapítása Ifinben. Az Akvilonából száműzött Fieschi *saggia*, számolva istenségük rossz hírével, már Erionból gazdag ajándékokkal megrakott követséget küldött előre I. Dinas dul Gardak Otlokir nagykirályhoz, a Ranagol-hit fogadalmas felekezetté nyilvánításáért folyamodva. A Kosfejes Úr kultuszát a gorviki szórványközösségek zárt családi szentélyekben ápolják, térítő tevékenységgel egyáltalán nem foglalkoznak. Jelenlétük – sokak őszinte meglepetésére – semmiféle bonyodalmat nem kavart Abasziszban.

(10) Ez a lépés II. Dinas dul Gardak Otlokir nagykirály részéről lényegében a Toronból áttelepülő éjszekták törvényi elismerését jelentette, amit odaát az anyaországban nélkülözniük kellett. Hálából hathatós támogatást nyújtottak az uralkodónak, amit az nem is habozott kihasználni a hercegek kapitányok ellen. Berkano híveinek azonban Abasziszban – eltérően Torontól – nem volt természetes riválisuk, ami végzetesen elhibázott következtetésre vezette az uralkodót.

(11) A sikertől vérszemet kapott II. Dinas dul Gardak az éjszekták után a hússzektákat is beemelte a jog sáncaiba. E manőver nem várt következménye az lett, hogy még aszisz fogalmak szerint is embertelenül véres árnyékháború robbant ki Lysianel hívei és Ellana egyháza között. Az egész országra kiterjedő zűrzavar nem csupán az uralkodót sodorta romlásba és pusztulásba, hanem a rövid életű dul Gardak dinasztiát is. Utódaik, a del Triat Otlokírok azonban nem vonták vissza a törvényrendeleteket, és ettől az időtől számítjuk a boszorkányrendek abasziszi virágkorát.

(12) X. Hiere del Triat Otlokír folytatta elődjének ígéretes egyházpolitikáját, ám jóval megfontoltabban járt el nála. Malvaise kultuszát – kétségen kívül a legijesztőbbet az Árnyékúrnő káosz-kori töredék-aspektusai közül – 2272-ben nem egész Abasziszban nyilvánította fogadalmas egyházzá, hanem csupán Lampryssában, legmegátalkodottabb ellenségének területén.

A lidérc-szekták és a Noir-papok árnyékháborúja kevésbé volt véres, mint amit a hússzekták vívtak Ellana egyházával, ám a maga feltűnésmentes módján sokkalta gyilkosabb. Malvaise boszorkányai veszett nekibuzdulással küzdöttek a törvényes elismerésért, mert tudták jól, hogy még egy ilyen lehetőségük nem lesz. (Ezek a szekták nemcsak Toronban voltak betiltva, hanem mindenütt Északon, még Alidaxban is.) A Noir-papok végül teljes vereséget szenvedtek, és kiszorultak az Antiss abasziszi régiójából. A túlélők többsége elmenekült, csak maroknyian maradtak az országban, ám az Antissra átlépni ezek is óvakodtak: inkább igyekeztek olyan világi foglalatosságokat találni maguknak, amelyek valamilyen módon kapcsolatban álltak az úrnőjükkel. Így alakult ki az a fölöttébb furcsa helyzet, hogy a XXIII. század óta Noir abasziszi szolgálói jószerivel elfeledték az Antiss-járást – viszont remekül beletanultak a delejezésbe és az áfiumkereskedelembé, a konzervatívabb pyarroni egyházak nem kis mebotránkozására.

A Lampryssát kormányzó Boraballarák balga módon megkísérelték erőszakkal fölszámolni a hercegkapitányságukban dülő árnyékháborút, és sorra belepusztultak – többnyire ágyban fekvő és álmukban, ám a legkevésbé sem gyorsan és fájdalommentesen. X. Hiere del Triat Otlokírnak – aki maga korábban tengermelléki hercegkapitány volt, a honfoglaló obasz törzsfő ivadéka, és elkeseredetten viszálykodott a szomszédos Boraballarákkal – ez igen nagy meglepődésére szolgált. A lampryssai bárófamíliák, melyeknek sorait szintén alaposan megritkította az árnyékháború, természetesen már egymással harcoltak a hercegkapitányi címért. X. Hiere del Triat Otlokír a dal Rasziszokat segítette közülük a tartomány élére: mivel nem obasz, hanem dolamin eredetűek voltak, őket vélte a legkevésbé veszélyesnek a saját dinasztiájára. Így alapozta meg e nemzetség szédületes ívű pályafutását, mely végül 3547-ben – a honfoglaló obasz nemzetségek zömének kihalása után – Lampryssa megtartása mellett a nagykirályi trónra juttatta őket.

Sokan arra számítottak, hogy X. Hiere del Triat a piszkos munka elvégzése után jogfosztja a lidérc-szektákat; az uralkodó azonban bölcsebb volt ennél, s kimondatlan megállapodásuk értelmében 2277-ben fogadalmas egyházzá hirdette ki őket. Ez kétségkívül a vallási tolerancia legvégletebb példája Yneven, ha a Kránban uralkodó állapotoktól eltekintünk. Malvaise híveinek törvényesítése rengeteg bonyodalmat vont maga után, ám nem kevés hasznot is hajtott. Ettől fogva Abaszisz vakfoltként jelent meg az Antisson, amin csak a legkiválóbb álomjárók tudtak áthatolni, és ők se könnyen. Hasonlóképpen lehetetlenné vált befürkészni az országba az északi embervadászok Szövedékén keresztül.

A boszorkányrendek támogatásával X. Hiere del Triat Otlokírnak példátlanul erős központi hatalmat sikerült kiépítenie. Ezt azonban csak az ő ereje és ravaszsága tartotta össze: holtá után a szekták maguk is meghasonlottak, szétforgácsolódtak a belviszályokban, más-más nagyurak szolgálatába szegődtek. Az új uralkodóház iránti hálájuk és hűségük hamar elillant – legalábbis határozottan erre enged következtetni, hogy a nagy király mindaddig makkegészséges fiúörökösén, II. Hastor del Triat Otlokíron huszonkettedik esztendejében

kitört az epilepszia, s késő aggkorba nyúló életét nyáladzó nyavalyatörösként élte le, az egymással viszálykodó dal Khossziszok és dal Rasziszok sűrűn váltakozó gyámsága alatt.

(13) Ilho-Mantari kultuszának tilalmassá minősítése jogi alapot teremtett I. Hubar del Triat Otlokir számára, hogy föllépjen az országában tevékenykedő Ikrek ellen, akik az év elején számos nyilvános *sier'cyahot* hajtottak végre tengeri bárók, hercegkapitányok és az aszisz trónörökös sérelmére, felelősségre vonni azonban nem lehetett őket, mivel Raud-An Cthassyr birodalmi követ kíséretét alkották, és diplomáciai mentességet élveztek. Az incidens végül Raud-An Cthassyr hazarendeléséhez és kegyvesztéséhez vezetett, ő azonban személyes kihallgatáson *gadhasst* kért és kapott a császártól, majd visszahajózott Abasziszba, hogy párviadalt vívjon Hubar del Triattal. Amint a hajója befutott az ifini kikötőbe, katapultákkal forgácsokra lőtték.

(14) Mivel a palotaforradalmak korában a *Dictameron* 269 kötete közül nyolcnak minden ismert példánya elpusztult vagy elkallódott, csupán a lampryssai hercegi levéltár regesztáiból van tudomásunk róla, hogy Adron egyházát valamikor a hitvallók közé sorolták. E szűkszavú források azonban sem a pontos dátumot, sem a rendeletet jegyző nagykirály kilétét nem árulják el nekünk, s azt is homályban hagyják, miféle furcsa körülmények idézték elő e kétségkívül rendhagyó aktust. A törvényszövegnek hiteles másolata nem lévén, jogi hatálya vitatott; szerencsére azonban ez soha nem okozott problémákat, mivel azóta se bukkant föl Abasziszban egyetlen Adron-pap sem, hogy érvényt szerezzen az egyházát illető kiváltságnak.

(15) Toron P. sz. 2811-ben létesített hivatalos kapcsolatot az enoszukei szigetkirálysággal, s mindjárt meg is kísérelte bevonni szövetségi rendszerébe. E hosszadalmas diplomáciai hadjáratnak, melyet végül teljes siker koronázott, fontos eleme volt a Tennó követének ifini látogatása. Az ő tiszteletére iktatta a hitvalló felekezetek sorába IV. Abalon dal Khosszisz Otlokir nagykirály a sárkányisten egyházát.

(16) A messzi Dél leghatalmasabb embernépi egyházának hitvallóvá minősítését egy kicsiny zarándokcsapat kérte I. Ulkad dal Khosszisz Otlokir nagykirálytól, s bár folyamodványukat nem támogatták meg ajándékokkal, hazájuk hírét-nevét tekintve botország lett volna visszautasítani őket. Első templomalapításukban sokan a Hétarcú Isten újabb hódításra indulását látták, s előre tartottak a gorviki enklávékkal várható összecsapások következményeitől. Várakozásukban azonban csalódniuk kellett: Domvik abasziszi főkegyháza meglepően szerényen és csöndesen viselkedett.

(17) Az előzőhöz hasonló háttere van ennek a jogesetnek is, ám a diplomáciai manőver ezúttal végzetes katasztrófába torkollott. A XII. zászlóháború fejleményei – bizonyos nézeteltérések tisztázása végett – múlhatatlanul szükségessé tettek egy személyes találkozót V. Ulkad dal Khosszisz Otlokir nagykirály és Gro-Ugon teljhatalmú megbízottja között. A Hat Törzs nem kisebb személyiséget jelölt a maga képviselőjében, mint Ulúkk Hramgaugot, akinek ork létére egész Északon ismerték a nevét. Az Irtóztatók vénségesen vén csatasámánja két lábon járó legenda volt, a Hatalmas Hram legidősebb gyermeke: az orwellánus lovagok – akiket igazán senki nem vádolhat nyúlászívűséggel – szabályosan rettegtek tőle, s még Toronban sem közönséges dúvadnak tekintették, hanem igazi nemes bestiának, ravasznak és gonosznak, mint egy manase vagy egy mantikor. Szerencsére századévenként csak egy-két esztendőre mutatkozott a föld felszínén, akkor is kizárólag éjszaka. Most azonban ébren volt, és Darsirr környékén vezette hadba az ork törzseket a naphitú lovagok ellen.

Ulkad férfikora virágját élte ugyan, ám sokkal otthonosabban mozgott az udvari intrikák között, mint a harcmezőn, s úgy vélte helyesebbnek, ha inkább a csatasámánt invitálja Ifinbe, semhogy ő utazzék ki hozzá a frontvonalba. Az abasziszi udvar történelme során először készülődött egy ork ünnepélyes fogadására, akitől nem lehetett megtagadni a szövetséges vezérnek kijáró tiszteletet, és rengeteg kérdés merült föl az ilyenkor követendő szertartásrend ügyében. Végül úgy döntöttek, hogy az ork bálványt, akit vendégük az atyjának nevez,

besorolják a hitvallók közé – utólag majd szép csöndesen vissza lehet vonni a rendeletet –, szentélyt emelnek a tiszteletére, és itt bonyolítják le a tárgyalásokat.

Az ötlet jónak tűnt, a kivitelezésébe azonban valami fatális félreértés csúszott, mert a Hatalmas Hram helyett a goblinok gyáva és fondorkodó óvószellemét, Meneglet nyilvánították hitvallónak, és a barlangot utánzó dízsátrat is az ő tiszteletére, az ő rekvizítumaival szentelték föl. Ulúkk Hramgaug aligha magyarázhatta másra a dolgot, mint hogy vendéglátói porig akarják alázni, szándékosan gúnyt üznek mind belőle, mind atyjából. Iszonyú dührohamot kapott, V. Ulkad nagykirályt a fél udvartartásával együtt lemészárolta, majd miközben ork kísérői foggal-körömmel harcolva az utolsó lábbig elhullottak körülötte, a tengerbe távozott. Még a túlparton is úgy tajtékozott haragjában, hogy megérkezése után tüstént talpra parancsolta orkjait, s minden józan észnek és taktikai megfontolásnak fittyet hányva, egyetlen fergeteges éjszakai rohammal lesöpörte Darsirr mezejéről a Ranil lovagrend jelentős túlerőben lévő seregét.

Az ifini boszorkánymestereknek csaknem félesztendő szakadatlan fáradozásukba került, hogy elhárítsák az újabb fenyegető csapást, és megbékéltessék a nagykirály és udvaroncai lelkét – mert Ulúkk Hramgaug hideg marka megtagadta tőlük a végső nyugalmat, s nem engedte a Fátyol mögé távozni őket.

(18) III. Ustar dal Khosszisz Otlokirt a siralomház sötétjéből röpítette a trónra a vakvéletlen: azon az éjszakán, amikor az ork csatasámán legyilkolta Ulkad unokanagybátyját és a többi családtagot, ő a tömlöc mélyén várta pirkadatkor esedékes kivégzését. Megkoronázása után rögtön intézkedett, hogy töröljék ki a törvénykönyvből a kínos diplomáciai baklövést, s némi nyomozás után rábukkant az okára is.

A megboldogult uralkodó szertartásmesterei, egyéb forrás híján, az ifini börtönökben raboskodó ork bűnözőktől tudakozódtak az orkok hitvilága és szokásai felől, s hogy könnyebb dolguk legyen, meggondolatlanságukban azt is közölték velük, miért. Ezek az orkok viszont az Árnyékjárók törzsébe tartoztak, akik száz esztendeje, a XI. zászlóháborúban – mikor VII. Abalon dal Khosszisz Otlokir nagykirály kihasználta és elárulta őket Tadzehnél – siring tartó vérbosszút esküdtek az Otlokir-dinasztia ellen.

(19) Bul Ruurig egyházának II. Volodasz dal Raszisz Otlokir adta meg a fogadalmas státust, egy Bofkar mester nevű törpe renegát követelésére, aki a zászlóháborús politikával kapcsolatos véleménykülönbségek miatt vándorolt ki Tarinból, és a *daug*jával Ifinben szándékozott megállapodni. Bofkar mester egy huncut garast sem óhajtott fizetni a kiváltságért, s többször is igen nyersen a nagykirály értésére adta, hogy *ő* gyakorol kegyet *vele*, amikor hajlandó megtelepedni ebben a büdös sárfészekben. Feszült hangulatú tárgyalások után végül abban állapodtak meg, hogy a *daug* busás díjazás fejében részt vállal az abbitacél-feldolgozásból, a berendezkedésükhöz szükséges felszereléseket pedig kizárólag a Hét Háztól vásárolják. A forgalmi adóból származó bevételek átlag nyolc és fél percenttel való megugrása a következő hónapokban aztán igazolta, hogy a látszat dacára II. Volodasz kötött jobb üzletet.

(20) A Kék Hold Urának természetesen sohasem volt kultusza a Quironeiában, és Abasziszban eleinte a második manifesztációs háborúról északra szállingózó pletykákat sem fogadták különösebb aggodalommal: valószínűleg merő tódítás az egész, és ha mégsem, ők akkor is elég messze van tőle, hogy inkább saját megszokott belviszályaikkal foglalkozzanak. Először akkor estek gondolkodóba, amikor 3692-ben egy *kheb-tuueth* váratlanul életre kelt az Anublien-tóvidéken, és ebbe nem csupán néhány ork törzs pusztult bele – hisz az úgyse számít –, hanem egy különlegesen képzett toroni *magitor* is. Amikor aztán a XIV. zászlóháború után megtelepedtek Abasziszban a szakadár dartoniták fehér orkjaikkal, akik közül számosan közvetlen emlékeket öriztek az eseményről, mind vadabb híresztelések kezdtek lábra kapni. Az ifjú I. Kaspar dal Raszisz Otlokir nagykirály – nemrégiben lépett csupán atyja örökébe, akit a zászlóháború végén gutaütés ért, mikor elolvasta Calyd Karnelian

tengermelléki hercegkapitány mentegetőző levelét – magához kérte személyes audienciára Airun al Marem dartonita nagymestert meg két fehér orkját: Constadio rangidős apródot és egy bizonyos Búdösdögöt. Mindhárman szemtanúként számoltak be neki a történekről, hosszan elidőzve a vérfagyasztó részleteken, csöppet sem sértőn, ám némi kaján élvezettel. A kihallgatást követő napon Amhe-Ramun egyházát egész Abasziszra kiterjedő hatállyal tilalmasnak nyilvánították.

(21) Az Árnýékúrnő visszatérésére Abaszisz gyorsan és kedvezően reagált. A talajt alaposan előkészítették a széles körben elterjedt éj-, gyönyör- és lidérc-szekták, melyek nem csupán roppant befolyásnak örvendtek a társadalom minden rétegében, hanem a P. sz. XXIII. század óta – a jelentősebb ynevi államok között egyedülálló módon – hivatalosan elismert egyházaknak számítottak, s az egész országban nyíltan és szabadon űzhették tevékenységüket. Rendkívül hamar értesültek a 3716. év nagy fordulatáról: néhány nappal a távol-nyugati flottatámaszpont rejtélyes pusztulása után már hirdetni kezdték Morgena újjászületését. Eleintén még kapkodva és szervezetlenül jártak el, több ízben keresztezték egymás szándékait, és a hatóságok számos egzaltált szónokot letartóztattak, mivel a fogadalmas egyházaknak nem állt jogukban hitvalló híveket toborozni. Sor került néhány halálos ítéletre, ám a törvény betűje megóvta a szektákat az intézményes megtorlástól, mert az egyes tagok túlzásokba átcsapó cselekedeteiért nem lehetett az egész szervezetet felelősségre vonni.

Az első hónapok mámoros meggondolatlanságát aztán hamarosan föl váltották az Árnýékúrnőhöz méltóbb módszerek. Orvoslást nyert a szervezetlenség is: a 3717. év nyitányán Toronból megérkezett Borostyánszem Udhya nagyasszony, összehangolni a szekták működését. Vaskézzel törte le a belső torzsalkodásokat, egész boszorkányrendekeket irtott ki hetek alatt – megmutatta a könnyű aszisz gyeplőhöz szokott nővéreinek, hogyan irányítanak az óhazában. Mire végzett, egységes és fegyelmezett szervezet állt a háta mögött, nemrég még szerteszórt erőforrásait egyazon célra összpontosítva, a legtöbb ellenféllel szemben lépéselőnyben. És kezdetét vette a türelmes, kifinomult aprómunka.

Amikor 3718-ban az Első és az Anya körutazást tett a másfél esztendő Fiúval Abasziszban, árnykapukon keresztül suhanva városról városra, mindenütt áhítatos tömegek fogadták őket, hogy megérinthessék a ruhájuk szegélyét, vagy egy pillantást vethessenek az *anyrok* ezüst jelére az Első nyakában. Ahol csapatokat vezényeltek ki a széteszlatásukra, dühödten szembeszálltak velük; de Tadzehben, Obratban és Baraadheikben a katonák leeresztették a lándzsáikat, s maguk is lenyűgözve bámulták az elébük táruló látványt.

IV. Hubar dal Raszisz Otlokir király, aki persze épp eleget hallott a Toronban kitört zavargásoktól, erősen ódzkodott Morgena elismerésétől, nehogy az ő országába is átcsapjanak. Ám nincs az a férfiember, aki sokáig állhatatos bír maradni, ha az anyja, az anyósa, a hitvese és a szeretői mind ugyanarra a lépésre buzdítják, ami ráadásul egy ideje már az álmait is kísérti. 3719-ben az aszisz uralkodó ünnepélyesen a fogadalmas felekezetek közé emelte Morgena egyházát.

(22) Hat évvel később az Első ismét Abasziszba jött, hogy biztos menedékhelyről gondoskodjon az Anya és a Fiú számára, ha az óhazában kedvezőtlenül alakulnának a dolgok. Ekkor már nem árnykapun érkezett Ifinbe, hanem egy hadiflotta élén, melyet a Baraad-szigeti pátriárkák szereltek föl számára; a biztonságát nem egyetlen félkarú udvari ork vigyázta, hanem az Ikrek *Mennes Verytt* klánja teljes létszámban; a városban Borostyánszem Udhya készen állt, hogy egyetlen üzenetére kiobbantsa a lázadást; a Rak Narval-i hercegkapitány, aki új concordiában reménykedett, fegyveres segítséget ajánlott neki, ha a nagykirály makacskodna, és Estares városát támaszpontul Ifin helyett. Az Első nagyon megöregedett, ráncos arcára árnyékot vetett a közlő halál; de már tudta, hogy kinek a nyakába fog kerülni utána az *anyrok* jele, s nemkülönben azt is, hogy ha másképpen nem megy, akár egész Abasziszt kész pusztává perzselni érte.

És mindezt IV. Hubar dal Raszisz Otlokir is tudta. Ezért bocsátotta be ellenállás nélkül az Első seregét a székvárosába, ahol ujjongó tömeg fogadta őket; ezért oldotta föl az Ilho-Mantari híveit sújtó tilalmat, másfélezer év után újra megnyitva Ifint az Ikrek előtt; és ezért fogadta vendégeit uralkodói pompában, díszemlényen – ahonnan azonban leszállt, gyalogszerrel sietett a görnyedt hátú, *khótorr*-gúnyás öregember elé, s hitvalló egyházfőként üdvözölte, mint a szigonydiadém viselőjét vagy a baraadi rontásérseket. Morgena ismét elfoglalta régi helyét Tharr és Sogron mellett – Abasziszban elsőként az ynevi birodalmak közül.

AZ ABASZISZI TRÓNÖRÖKLÉSRŐL (nagyon fontos apróság!)

Abasziszban nincs külön törvényben lefektetett trónutódlási rend. Minden jelentősebb nemesi famíliának van viszont saját belső szabályzata, mely a családfői poszt öröklődéséről rendelkezik. Ha egy család örökletes nagykirályi, hercegkapitányi vagy bárói méltósággal bír, azt értelemszerűen mindig a családfő viseli. Elhunytá után tehát a családfői poszttal együtt, attól elválaszthatatlanul száll tovább a család saját belső szabályzata szerint kijelölt örökösre. Ha változik a család, amely a méltóságot viseli, vele változik az öröklési szabályzat is.

A KARNELIAN-HÁZ EREDETE

A Karnelianok az egyetlen olyan hercegkapitányi dinasztia, amelyik még a dal Rasziszoknál is újkeletűbbnek számít. No persze ez az „újkeletűség” erősen viszonylagos: esetünkben például bő ezredéves családi múltat jelent, telides-tele regényes kalandokkal és meglepő fordulatokkal. A Karnelianokat, úgy tetszik, érdekes embereknek teremtette a sors.

Nevükkel írásos forrásainkban röviddel a palotaforradalmak kora után találkozunk először. Eleinte obasz közép-nemesekként szerepelnek, akik jöllehet a Tengermelléken birtokosok, ám a nagykirály hűbéresei. Aztán 2782-ben sor került I. Maberon dul Barraga Otlokir kérészetű reformjára, mely a megerősödött oligarchák letörését célozta volna: az uralkodó egyszerre leváltotta mind az öt hercegkapitányt, s helyükre a saját hűbéresei közül nevezett ki olyan obasz urakat, akik addig még bárói címet sem viseltek. A beiktatás szövege külön hangsúlyozta, hogy a „hivatal” személyre szóló, visszavonásig érvényes és semmiféleképpen nem átörökíthető – ennek azonban különösebb jelentősége már nem volt, mivel I. Maberon dul Barragát hamarosan valamennyi hozzátartozójával együtt meggyilkolták.

Az általa beiktatott hűbéresek közül egyedül a Karnelianoknak sikerült megkapaszkodniuk az új méltóságban, miután a rangfosztott kormányzócsaládot – egyébként régi haragosaikat – hosszú és mindkét részről rendkívül kegyetlen háborúban kiirtották. Ez az összes többi tartományban pont fordítva történt, és a posztjukra visszatérő hercegkapitányok tárgyalgatni kezdtek egymással valamiféle főligáról a pimasz parvenü ellen. Ennek megszervezésére azonban nem került sor, mert összekaptak rajta, hogy melyikük legyen a nagykirály; és mire a dal Khossziszoknak sikerült elég magas lépcsőt rakniuk osztályos társaik hulláiból, hogy fölhághassanak rajta a trónig, a kedvező alkalom tovaszállt. A Karnelianok szilárdan berendezkedtek a Tengermelléken.

Az új uralkodó – I. Osatur dal Khosszisz Otlokir – mégsem akarta elismerni őket. Sőt, fegyveresen akart föllépni ellenük, főként presztízszokokból. (Állítólag nem bírta elviselni a gondolatot, hogy amikor majd a historiográfusok nekilátnak feldolgozni az általa alapított dinasztia történetét, az első fontos esemény, amire kitérnek, egy „paraszt” családnak a hercegkapitányok közé történő befurakodása legyen.) Csakhogy a kizsigerelt ország egyre nehezebben viselte az újabbnál újabb belső hadjáratokat és személyes leszámolásokat.

Jellemző a korabeli állapotokra, hogy az I. Maberon meggyilkolása és az I. Osatur tengermelléki hadjárata közötti nem egész három évben a dal Raszisz-ház családfője *tizenegyszer* változott! A tizenkettedik családfő elküldte katonáit I. Osatur táborába, a személyes részvétel alól azonban fölmentést kért, mivel egyrészt ő az utolsó férfi a családban, tehát amíg nem nemz utódokat, nincs joga csatában kockáztatni a testi épségét; másrészt amúgy se vennék sok hasznát, mert még nem töltötte be a tizennegyedik esztendejét.

A szigeterődökben elsáncolt Karnelianok felkészülten várták a támadást. Lényegében már senki sem követelte magának a hatalmukban lévő tartományt; sőt, rajtuk kívül nem is nagyon maradt más, aki megfelelően el tudta volna kormányozni. A szóba jöhető személyeket (így pl. a hat tengeri bárót) már mind fölkutatták és megölték. Egyértelmű volt továbbá, hogy az utolsó lehetőségig harcolni fognak, mert ezen az úton, amin elindultak, nem lehetett visszakozni. Az I. Maberon által más tartományokba kinevezett hűbéresek közül a király meggyilkolása után ketten megpróbáltak lemondani a tisztségükről és visszavonulni: ők haltak meg leghamarabb.

Az adott körülmények között I. Osatur hadjáratának a legtöbbben semmi értelmét nem látták, és igyekeztek csöndben szabotálni. Az agg Andar dul Mordak hercegkapitány és Tyrzoc baraadi rontásérsek tovább ment ennél. Kapcsolatba léptek a Karnelianokkal, s rövid tárgyalások után megkötötték Rak Narval, a Baraad-sziget és a Tengermellék ligáját a nagykirály ellen. Az okmány közös kiállítására egyben Trevir Karnelian hercegkapitányi címének első hivatalos elsimerését jelentette.

A liga túlerőben lévő seregei vízen és szárazon egyaránt útját állták a Tengermellékhez vonuló nagykirályi hadaknak, és harc nélkül meghátrálásra készítették őket. Az Ifinbe visszatérő I. Osatur egyre képtelenebb háborús tervezgetésekbe merült, immár nemcsak a Karnelianok, hanem az „árulók” ellen is. Rögeszméivel és követelőzéseivel lassan megbiztosabb híveit is elidegenítette magától.

Végül a legnagyobb titokban, bonyolult óvintézkedések mellett nekiállt levelet fogalmazni Toronba. Ebben a maga részéről följajánlotta az Első Concordia széles körű kibővítését (pl. a toroni polgári- és büntetőjog – és ami ebből automatikusan következik: –, a kasztrendszer bevezetése; birodalmi flotta-segéd támaszpontok létesítése Ifin, Tadzeh és Obrat városában; a rabszolgakereskedelem központi támogatása a stabil, önálló piac kialakulásáig *etc.*), cserébe pedig szerény katonai támogatást kért a birodalomtól áruló alattvalói megbüntetéséhez.

A családja ekkor már éjjel-nappal figyeltette. A levéltől nagyon megijedtek. Nem attól, hogy a tengerentúl esetleg elfogadják az ajánlatot – el sem jutott volna odáig: a nagykirály ki- és bemenő postáját kezdettől fogva szigorúan szűrték, a rendes, a titkos és a mágikus csatornákat egyaránt –, hanem attól, hogy valami úton-módon *itthon* kerül nyilvánosságra. Mert ha ezt a rokonságon kívül *bárki* elolvassa, abba belebukik az egész kezdemény-dinasztia.

A dal Khossziszok csaknem félezer évig kínlódtak a trónért és a koronáért. Most végre megszerezték mindkettőt; de szinte rögtön el is veszíthetik őket, éppen annak az ostobasága miatt, aki rendelkezik velük! Ám a dal Khossziszok mindig megőrizték a hidegvérüket, s ha a szükség úgy kívánta, tudtak áldozatokat hozni.

I. Osatur dal Khosszisz Otlokir halálát hirtelen szélütés okozta ifini palotája nagy fogadótermében, a kulcsos céheknek tartott rendes havi audiencián, a legszélesebb nyilvánosság előtt, ami gyökerében elnyesett mindenféle rosszindulatú szóbeszédet. Nem szenvedett sokat. Mint dinasztiaalapító, nem egészen egy évig uralkodott.

Utóda, Bazald dal Khosszisz Otlokir (*) koronázásán a hercegkapitányok ugyanúgy nem jelentek meg, mint ahogy a 2055-i koronázási vérfürdő óta egyikén sem. Természetesen Trevir Karnelian is ehhez igazodott. A rendezőknek azonban a távollétében is módjuk lett volna rá, hogy szerartás egyes protokolláris elemei (nagyhűbéresek kikürtölése, koronaesküre

szólítás, ajándékküldés) révén egyértelműen kifejezésre jutassák, ha státusát alacsonyabbnak vélnék a többi hercegekaptányénál. Ilyesmi azonban nem történt.

(*) Az aszisz nagykirályokat akkor is számozni szokták, ha egyedi nevük van: ilyenkor kapnak elé egy I-est, mert hátha jön valamikor egy kései utód, megtetszik neki egy obskurus név, és fölveszi? (Ld éppen a fenti szövegben: Maberon és Osatur csak egyszer-egyszer szerepelnek az uralkodói névlistán, tehát egyikből sincs „II.”. A rend kedvéért mégis megkapják a maguk I-esét – bár őszintén szólva nem nagyon tudom elképzelni, hogy bármiféle későbbi nagykirály éppen az ő nevüket akarja fölvenni. Bazald viszont kivétel a szabály alól: abszolúte különleges eset. Őt nem kell számozni, mert *belőle* biztosan nem lesz még egy! Rengeteget lehetne róla írni, de már így is megszaladtam itt kissé a Karnelian-ház eredetével – úgyhogy inkább térjünk vissza az egyházakra...

A TENGERMELLÉK VALLÁSTÖRTÉNETE (nem teljes)

A Tengermellék, fekvése miatt, a kontinentális Abaszisznál jobban ki van téve a Toron felől érkező hatásoknak. A szigeteken már Abaszisz alapítása előtt kettős hiten élt a lakosság. Az alapréteget Antoh vallása adta, amely itt annyira archaikus vonásokat mutat és olyan tökéletesen illeszkedik a természeti adottságokhoz, hogy az emberben óhatatlanul fölmerül a gyanú: hátha egy Pyarron *előtti* Antoh-kultusz nyomaival van dolgunk? (Egyáltalán nem lehetetlen: számos ún. pyarronita istenség kultuszáról, sőt – szervezett egyházáról rendelkezünk hiteles adatokkal a Pyarron megalapítását és Selmo atya fellépését megelőző korszakokból!) Erre telepedtek aztán rá a P. sz. II. évezred folyamán északról lassan, de folyamatosan szállingózó Tharr-hitű szórványközösségek, fokozatosan növelve számarányukat, mely Abaszisz alapításakor elérte a 30-40 %-ot. Ez lassú, spontán és teljesen békés folyamat volt. „Tharr-hitű bevándorlók” alatt egyszerű halászokat és hajósokat kell érteni, akik új vizeket keresnek maguknak. Ezek az emberek nem azért imádják Tharrt, mert egytől egyig epilepsziás vérnősző vadállatok, hanem azért, mert ötezer évre visszamenőleg minden felmenőjük ezt csinálta. A lelki igényeikről gondoskodó papok részben *khótorrok*, részben üldözött eretnekek, részben különféle peremszektákba tartoznak. Egyénileg, eseti jelleggel néha magyarázgatják ugyan másoknak a tanaikat, de szervezett térítőtevékenységet nem folytatnak, erőszakosak meg aztán pláne nem. Az Antoh-hívő lakosság számaránya nem azért csökken, mert megtérítik vagy legyilkolják őket, hanem azért, mert nő a népsűrűség. Koronkint nyilván előfordulnak kisebb villongások vallási alapon, ám ezek egyrészt 1) megrekednek az eszkalálódásnak azon a szintjén, mint „a szomszéd falu éjszaka lehalászta az öblünket!” jellegű konfliktusok; másrészt 2) sokkal, de sokkal gyakrabban fordulnak elő az egyes Tharr-szekták, mint Tharr hite és Antoh hite között. Szándékosan nem használtam az „egyház” szót, ugyanis azon rusztikus viszonyok között, amelyek ezidőtájt a Tengermelléken uralkodnak, sem Tharnak, sem Antohnak nem lehet komolyabb egyházszervezete.

A Tengermellék egészen másként élte meg az obasz hódítást, mint a kontinentális Abaszisz, ahol falak ropogtak Hiere Otlokir csizmái alatt, és fejek hullottak a szeme villanására. Állítólag Otlokir eredetileg nem is gondolt tartománnyá szervezésére, csupán gúnyból vagy gorombaságból ajánlotta föl annak az alvezérének – Dorc del Triatnak –, akit leggyöngébbnek vélt az öt közül, és eleve ki akarta semmizni. Dorc azonban kapott az alkalmon, elhajózott a Tengermellékre, kitűnő kapcsolatokat épített ki az öslakókkal, és szépen, lassan, erőszakmentesen kiterjesztette befolyását az összes szigetre. Legfőbb s leghasznosabb támogatója ebben a helyi Antoh-kultusz, amely mellett úgyszólván érkezése pillanatában elkötelezte magát. Legelső tengermelléki látogatása ugyanis mindjárt

hajótöréssel kezdődött: pánccélja a mélybe húzta, kis híján megfulladt, egy Antoh-pap segítette a felszínre az utolsó pillanatban. Ezután még órákig delirált önkívületben, s közben állítólag misztikus élménye volt, amelyről soha senkinek nem nyilatkozott bővebben. Ocsúdása percében azonban az első dolga volt megkérni az Antoh-papot – akiben, bár most látja először, fölismeri megmentőjét! – hogy fogadja őt be úrnője hívei közé...

Sokan tételeznek föl valamiféle közvetlen spirituális kapcsolatot is a tengermelléki hercegkapitányok és *maga Antoh istennő* között! Ők a fenti történetet úgy értelmezik, hogy ezt a kegyel valaha Dorc del Triatot, az első tengermelléki hercegkapitányt ruházta fel az úrnő – ez volna az a „misztikus élmény”, amiről senkinek nem volt hajlandó beszélni – és azóta a titok hűségesen száll tovább kapitányról kapitányra. – Sajnos, a „misztikus élmény” magyarázata sokkal kiábrándítóbb. Csak Dorc del Triat alakját kell helyre tenni, aki nem valamiféle egzaltált Antoh-rajongó volt, hanem obasz zsoldosvezér, aki a fejével nyerte meg a csatáit. Forrásaink: szerint hihetetlen hidegvér, villámgyors észjárás és abszolút gátlástalanság jellemezte. A „misztikus élmény” nem egyéb ravasz *műcsodánál*, amit az ocsúdó Dorc talál föl precíz adagolásban megmentőjének. Természetesen sikerrel: a pap fejében már kisebbfajta tűzijáték kering istennője saját csodáiból, úgyhogy eszébe sem jut megkérdezni a nyilván szintén az istennő által kegyelt idegentől: voltaképpen kicsoda ő és mit keres itt?

[...]

ABASZISZ ÉS TORON VISZONYA (kommentár az előző szöveghez)

Ebben az első időszakban – mely a rákövetkezőkhöz képest valóságos földi paradicsom – Toront nem nagyon érdekli ez a régió. Abaszisz számára a Tengermellék gazdaságilag, politikailag, hadászatiilag egyaránt kulcsfontosságú régió. Az északi partról nézve köves szigetek, sok hal, nulla civilizáció. Akkor már sokkal érdekesebb az átelles fekvésű Baraad-sziget, ami nagyobb, puhább és laposabb, nagy városok vannak a közelében meg egy izgalmasan megvámolható szoros, és nemcsak várat lehet rajta építeni, hanem palotát is. És valóban – ebben az időben a Baraad-szigeten virágzó toroni enklávé alakul ki.

A helyzet akkor változik meg gyökeresen, amikor megalakul Abaszisz, és fölhívja magára Toron figyelmét. Az abbitjával és az abbitacéljával, a lenyűgöző katonai potenciáljával, amit folyton vacak belviszályokban forgácsol szét, esetleg azzal a Fahéjúttal (bár az huszadrangú a két előzőhöz képest). Toron ínycsiklandó kiaknázható erőforrást lát Abasziszban, meg akarja kaparintani magának. És itt értékelődik föl egyszeriben a Tengermellék.

Aki egy jó kis flottával beül a Tengermellékbe, az elkapta Abaszisz tőkét. Ellenőrzése alá vonja majdnem a teljes hajóforgalmát – ha pluszban még a Baraad-sziget is az övé, akkor aztán se ki, se be. Ugyanez az ábra a legfontosabb szárazföldi kereskedelmi útvonallal. Pár naftavetős karakk fel-alá hajókázik az Onporral párhuzamosan, és a Vörös Út meg van döngölve. Ha a flottához még néhány légió is van, nem kell szegényeket a fedélközbe zsúfolva hurcolászni hetekig. Szép kényelmesen elszállásolhatnak a szigetekre, de szinte bármikor fölzavarhatjuk őket a hajóra, és hipp-hopp, már partra is szálltunk Abasziszban! De még ha eszünk ágában sincs támadni velük, csak sziesztázni küldtük őket a Tengermellékre – Abasziszt akkor is éjjel-nappal a frász törögeti, és folyton a partraszállásunk helyén és idején jár az esze, elvégre egy egész inváziós hadsereg állomásozik a szájában.

Szóval, ha miénk a Tengermellék, az már több mint fél győzelem. Csakhogy Toron nem akarja legyőzni, meghódítani és beolvasztani Abasziszt! Neki csak az erőforrásaira van szüksége – és azokat Abaszisz függetlenül jobban meg tudja termelni, mint birodalmi tartományként. (Mi lenne például, ha a katonák utánpótlását biztosító mobilis társadalmi

csoportoknak egyszerre csak nyakukba szakadna a toroni kasztrendszer?) Toroni szemszögből nézve a fontos az, hogy Abaszisz termelje az erőforrásokat, de közben örölje föl magát vége-hossza nincs belviszályokban, merítse ki a hihetetlen energiáit a saját marcangolásában, mert így egyrészt 1) könnyen el lehet szedni tőle a kitermelt erőforrásokat; másrészt 2) soha nem fog rájönni, hogy milyen rettentő erős is valójában.

Ez talán némi magyarázatot tudna adni arra az érdekes jelenségre is, hogy a mi szegény Abasziszunk idestova kétezer éve fetreng a legsötétebb feudális anarchiában, és azóta se be, se ki, mint a borosdugó. Ez, kérem, Toron műve. Időről időre igenis megindulnának központosító-egységesítő folyamatok; de Toron résen van, lecsap és szétcincálja őket. Mint X. Hiere del Triat Otlokir nagykirály esete az éj-, hús- és lidérc-szektákkal, plusz a dal Rasziszok titkos concordiájával; ezeket mind emlegettem már itt valamerre...

Ha pedig Abaszisz elfoglalása a Tenger mellék elfoglalásával kezdődik – akkor Abaszisz meggyengítése nyilván szintén a Tenger mellék meggyengítésével kezdődik, nemde?

Nohát tisztelettel. Meg van magyarázva az istenverte másfélezer éves vallásháború.

PARADOXIA

(szerepjáték-tanmese fejlesztőknek)

A sors, talán kárpótlásul ifjú- s férfikora temérdek viszontagságáért, nyugalommal kegyelte Calyd Ruplert-Cetiehir Karnelian hercegek kapitányt végnapjaiban. Az öregség hús dérral hintette be a fejét és meglassította ereiben a vér lüktetését: bölcsebbé és higgadtabbá tette, mint minden nagy embert. Nem úgy markolja már a Tenger mellék kormányrúdját, mint egy támadásra emelt kardot; nem üt előbb, s kérdez aztán, mint egy híres kalandozó; több tényérről falatozza össze az igazságot, nem egyetlenegyéről habzsol be mindent, mint egy mohó kamasz.

Nem akarja már erőszakkal beleverni mások fejébe, hogy az az istenség, akit ezredévekre visszamenőleg minden ősök tisztelt, utálatos és vérengző szörnyeteg. Ha különhitűek összetűzését jelentik valahonnan, nem azzal a paranccsal menesztí oda a katonáit, hogy verjék meg és kergessék el az egyik felet, hanem hogy emeljék ki az uszítókat *mindkét részről*. Eszébe jut az a réges-régi nap, amikor merő gögből visszautasította a nagykirályi koronát, és hálát ad az égieknek a hajdani dölyfért; mert most már tudja, hogy ha elfogadja, nem bírta volna soká a súlyát.

A Tenger melléken ismét működnek Tharr-templomok, még a véres áldozati oltár sem hiányzik. Igaz, csak kecske- meg csirkevér, a Tükörmás szekta tanítása szerint. Tharr-papok is járnak a szigeteket. Javarészt prédikáló, igemagyarázó *khótorrok*, koldulócsészével és füles sapkában, akiket mindennap máshová hajt nyughatatlansági fogadalmuk. Meg néhányan a Tükörmásból és más hasonló szektákból; a hercegek kapitány személyesen vezetett minden előzetes vizsgálatot és kihallgatást, és ha csak a legködösebb gyanú is fölmerült benne, megtagadta a betelepédési engedélyt. De például a Vízjárók egyenesen azílumot kértek tőle, mert a baraadi rontásérsek karóba akarja húzatni őket.

Nem akarta elhinni, de tényleg így volt. A rontásérsek személyesen kereste föl az ügyben. Lepergették a szokásos formaságokat, az udvariaskodástól a tárgyalásig, jóllehet első pillanattól fogva tudták, mit akar tőlük a másik és mit érhetnek el ők. Két vén politikus, akik hús év ismerik egymást. Aztán elmondtak minden szükségeset, most föl kellett volna állniuk elbúcsúzni, de kicsit még ülve maradtak, mert fáradtak voltak és öregek. Aztán még váltottak pár szót, egyre többet, pedig diplomáciailag ez már teljesen szükségtelen volt.

A rontásérsekről kiderült, hogy Udalbaarnak hívják – milyen furcsa, hogy egy rontásérseknek is van neve! -, és kagylóhalász családban született a Baraad-szigeten. Szabad idejében az aszisz nyelv kialakulását és fejlődését tanulmányozta, csak úgy szórakozásból,

semmiféle hasznot nem húzott belőle. Calyd Karneliant kissé feszélyezte, hogy ez a Tharr-pap szemlátomást többet tud az anyanyelvéről, mint ő maga, és valószínűleg folyékonyan olvasná azokat a régi okleveleket a családi irattárban, amiből a hercegkapitányi kancellária írnokai már egy kukkot sem értenek.

Tudós, tudós – sietett megnyugtatni magát –, de azért véres kezű gyilkos bitang! Legalább annyi embert ölt meg, mint... mondjuk én a csatatéren. Na jó, de azoknak volt esélyük! Hát... ha kicsit kerekítünk, tán minden negyediknek. A többi a földön fekve kapta, vagy a hátába. A csata, élesben, az nem lovagi torna... Viszont ők ellenségek voltak, fegyverrel törtek rám! Ez a hentes meg tömegével mészárolja a jámbor, ártatlan... kalózokat. Meg a halálraítélt bűnözőket, akiket pénzen vásárolnak a caedoni tanácstól. A Baraad-szigeten ilyen alakokat küldenek az oltárra. Ők se hülyék kiirtani a munkaerőt a szigetükről...

Udalbaar távozáskor otthagyt neki kölcsönbe egy könyvet, és megkérte, hogy ha elolvasta, juttassa vissza hozzá. Vagy – tette még hozzá –, ha nem akarja elolvasni, akkor is. És búcsút intett, valami bonyolult toroni mozdulattal.

A hercegkapitányban felfortyant ifjúkori dühének emléke. Még hogy ő *nem akarna* egy könyvet elolvasni! Vagyis *nem merne* – mert ez azt jelentette, csak szebben mondva. Pedig eredetileg tényleg nem akarta elolvasni. Nem mintha félt volna tőle – már ifjúkorában se sok minden akadt, amitől ijedezett volna, azóta pedig a lista egyre csak kurtult –, csak egyszerűen nem nagyon érdekelte. Most viszont már csakazértis belelapoz!

A könyvnek *Paradoxia* volt a címe, és Aruth Dyn-Dayael írta. Egy régi kígyópápa, ha jól emlékszik. Méghozzá meglehetősen híres, majdhogynem hekkát csináltak belőle.

A legtöbben azt hinnék, hogy egy legendás kígyópápa könyve dugig van mindenféle ártó mágiával: gonosz rúnákkal, pecsétekkel és pentákulumokkal, életorzó varázslitániákkal, démonidéző kulcsokkal – és az ember már attól mérgezést kap, ha megérinti a borítóját.

Calyd Karnelian utoljára vagy hatvan éve esett ilyen tévedésbe, még suttyó kölyök korában, mielőtt megtanulta volna, miben áll a hatalom lényege. Ha egy kígyópápanak ilyen könyvre van szüksége, csak a körmeit kell összecsatintania, és tucattal ugranak a varázslók, hogy elkészítsék számára. Neki magának ilyesmi potomságokkal fölösleges fáradnia.

Nem, nem: ha egy kígyópápa személyesen ül neki könyvet írni, annak csak egy oka lehet.

Hogy azt a könyvet rajta kívül senki sem tudja megírni.

A hercegkapitány felütötte valahol középtájon, és vaktában beleolvasott.

A kiontott vér halált hoz; a kiontott mag életet.

Ürességes semminek mondjuk a levegőt; de ha megfosztanak tőle, elpusztulunk.

Fiat nemzeni és megölni könnyű; felnevelni nehéz.

Akkor nyugodalmass a tenger, ha az ellentétes áramlatok kioltják benne egymást.

A törvény úgy törvény, ha időnként megszegik; ha mindig betartják, feledésbe merül.

A legtüzesebb gyönyörben a fájdalom magva rejlik; amiképpen a legszörnyűbb kínban az élvezet.

Ne parancsolj önmagadnak; akkor mások sem parancsolhatnak neked.

Virágozzék ki lelkedben a gyűlölet, mert igaz belső békét csak ezáltal találhatsz; és ne riadozz ártalmára lenni embertársaidnak, mert őszinte szívvel csak így használhatsz nekik.

Calyd Ruplert-Cetiehir Karnelian, a Tengermellék hercegkapitánya néhány esztendőnyire a haláltól az ölébe ejtette a könyvet, maga elé révedt a levegőbe, és halványan, ráncosan elmosolyodott.

Egy nagyon bölcs ember szólott most hozzá ezeken a pergamenlapokon keresztül az évezredek távlatából. Egy pillanatra olyan érzés fogta el, mintha ők ketten – az író és az olvasó – édes egytestvérek lennének.

A legkevésbé sem találta különösnek, hogy ez a másik ember valaha Tharr egyházának kígyópapája volt.

VÉGE

Forrás: Raoul Renier, 2008. áprilisa
(személyes adatküldés a Fantasycentrum részére)

Kódszám: 009